

HELSINSKÁ KNIŽNICA OODI – ÓDA NA VZDELANIE

PAEDDR. DARINA OBUŠEKOVÁ, PHD.

The article introduces Oodi, the famous public library situated in Helsinki. The building has three floors, each with its own atmosphere. It consists almost entirely of public space and offers a wide selection of services. Besides the library, café and restaurant, the Oodi is also home to “Helsinki Info” – the City of Helsinki’s information centre, “Europe Experience” – the centre for EU-related information, Kino Regina – the National Audiovisual Institute’s cinema, as well as a playground Loru.

Keywords: Helsinki Central Library Oodi; library architecture; library services

„Oodi je jednou z najprístupnejších budov v Helsinkách alebo dokonca v severských krajinách. Je to miesto vzdelávania a napredovania pre tých, ktorí žijú v Helsinkách alebo ich navštevujú.“

Antti Nousjoki, ALA Architects

Súčasný svet poznania sa ubera vpred mílovými krokmi a tento trend udržiavajú aj inštitúcie, ktoré sa donedávna nemuseli natolko zaoberať digitalizáciou, informatizáciou či elektronickými zdrojmi, ako napríklad prírodné vedy a technika. Trend zrýchľovania toku dát zasiahol knižnice naplno, čo sa prejavuje nielen na ich vnútornom vybavení a službách, ale i na architektúre stavby ako takej.

Moderným architektonickým skvostom je aj verejná knižnica Oodi v Helsinkách, slúžiaca ako magnet i most medzi vonkajším chaosom, dezinformáciami a svetom poriadku, katalogizácie a relevantných informácií. Návrh je dielom fínskeho architektonického štúdia ALA ARCHITECTS¹.

ARCHITEKTÚRA KNIŽNICE OODI: TRI POSCHODIA – TRI ATMOSFÉRY

Budova knižnice v centre Helsínk pozostáva takmer výlučne z verejného priestoru a ponúka široký výber služieb. Knižnica je nielen ústredným bodom siete verejných knižníc v meste, ale stáva sa i centrom poznania, miestom stretnutí, relaxu, voľného času, zábavy a kultúry. Tento koncept bol vyvinutý do oblúkovej podoby, ktorá ako brána pozýva a víta čitateľov, aby využívali priestory a služby v najväčšej možnej miere.² Okrem knižnice, kaviarne a reštaurácie slúži Oodi aj ako informačné centrum mesta a centrum informácií súvisiacich s Európskou úniou – *Europa Experience*. Nájde tu aj kino *Regina*, *Filmové divadlo Národného audiovizuálneho inštitútu* a detské ihrisko *Loru*.³

Už na prvý pohľad je jasné, že knižnica má severskú architektúru zvonku. Okrem najvyššieho preskleného podlažia je obložená výlučne smrekovým drevom, ktoré ju zjemňuje. Každé podlažie je naprojektované na iný typ činností. Prízemie knižnice Oodi možno charakterizovať ako rýchlo sa meniaci priestor. Priestranná vstupná hala, verejné zariadenia a miesta konania akcií, knižničné služby, výpožičný pult i kaviareň vytvárajú útulnú atmosféru, človek sa cíti ako doma. A práve o to ide.

Od rušného prízemia sa eskalátormi presunieme na druhé poschodie, ktoré je venované práci, aktivitám, učeniu, interakcii a tráveniu času s priateľmi a rodinou. K dispozícii sú miestnosti zodpovedajúce rôznorodým potrebám užívateľov, ale aj tzv. flexibilné miestnosti. Na tomto poschodí nájdeme zákutia slúžiace ako tiché študovne či nahrávacie alebo strihové štúdiá priehradkovo oddelené nosníkmi mostnej konštrukcie, pracovný a konferenčný priestor, mestskú dielňu *Urban Workshop* so zariadeniami ako 3D tlačiarne, laserové rezač-

ky, zošívачky, spájkovačky a zariadenia pre kurzy a interakciu pre všetky vekové kategórie.⁴ Knižnica Oodi má pohodlné otvorené pracovné prostredie. K dispozícii sú počítače, tlačiarne, kopírovacie stroje a skenery a, samozrejme, neobmedzené Wi-Fi pokrytie.⁵

ESKALÁTOROM DO KNIŽNÉHO NEBA

Tretie poschodie sa nazýva *knižné nebo*, a to nielen pre svoj interiér presvetlený denným svetlom či zvlnený strop evokujúci oblaky so svetlovodmi. Atmosféra tradičnej knižnice v spojení teplého interiéru, drevenej podlahy a pohodlných sedacích súprav medzi čisto pôsobiacimi regálmi plnými kníh človeka pohltí, upokojí a preniesie do sveta kníh, fantázie, umenia, vedomostí a mora kreativity. Spôsobí, že si človek oddýchne, vypne, zrelaxuje. Je

to čitateľský raj so širokým výberom kníh v takmer 20 jazykoch. Návštevník môže relaxovať na pohovkách pod stromami, čítať knihy a časopisy v jednej zo siedmich čitateľských oáz alebo hrať spoločenské hry s priateľmi.⁶

Zvonku knižnica pripomína kryštál priesračného ľadu. Skutočne, cez deň preniká denné svetlo do veľkej čítárne, v noci zas príjemným osvetlením čítareň komunikuje svoju silu navonok, a tak pozýva načerpať doposiaľ nepoznané. Benefitom, ktorý nemožno opomenúť, je vysunutá terasa. V lete ponúka *Citizen's Balcony* nádherný výhľad na park *Töölönlahti* a centrum mesta.⁷

Všetky súčasti sú spolu prepojené, tvoria celok, ktorý nikoho nevyklučuje, ale, naopak, všetkých spája. Rovnako ako óda spája slová a tóny do jedného umeleckého výtvoru, Oodi spája pracovníkov, čitateľov, bádateľov, deti i návštevníkov, ktorí si prišli so záujmom pozrieť trblietajúci sa kryštál poznania.

AKO FUNGUJÚ VÝPOŽIČNE SLUŽBY?

Za účelom maximalizovania otvorenosti a prístupnosti knižnice nenájdeme na verejných poschodiach takmer žiadne kancelárske priestory. Administratíva a sklad zostali totiž v hlavnej knižnici v okrese Pasila. Vyšperkovaný servis spočíva najmä v zosieťovaní a spolupráci. Pri výmene kníh sa využíva *HelMet* – elektronická služba helsinských metropolitných

knižníc s 3,5 miliónmi diel, ktoré je možné rezervovať online a vyzdvihnúť či vrátiť do hociktorej zo 63 verejných knižníc alebo 6 kníhkupectiev. Pre knihovníkov sú veľkou pomocou automatické roboty, ktoré triedia a rozvážajú vrátené knihy na správne miesto.⁸

„Oodi je to, čo chcete. Požičiavajte si knihy, čítajte časopisy, užívajte si obed, pracujte, flákajte sa, pozerajte film, študujte, organizujte stretnutia, organizujte podujatia, vychutnávajte si pohár vína, spoznávajte aktivity EÚ, tvorte hudbu, stretávajte sa s priateľmi, šite závesy, hrajte sa s deťmi alebo hrajte spoločenské hry. Oodi je toto všetko a ešte viac.“⁹

Zdroj foto www.ala.fi

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

BALÁŠKOVÁ, Karolína. Centrálna knižnica Oodi. In *ASB*, 2020, roč. 27, č. 212.

INTERNETOVÉ ODKAZY

<https://archello.com/project/oodi-helsinki-central-library>

<https://www.oodihelsinki.fi/en/services-and-facilities/services/>

<http://ala.fi/>

<https://www.oodihelsinki.fi/en/what-is-oodi/architecture/>

POZNÁMKY

¹ Viac o projektoch ateliéru ALA ARCHITECTS sa môžete dozvedieť na internetovej stránke <http://ala.fi/>.

² <https://www.oodihelsinki.fi/en/what-is-oodi/architecture/>

³ BALÁŠKOVÁ, Karolína. Centrálna knižnica Oodi. In *ASB*, 2020, roč. 27, č. 212, s. 34.

⁴ BALÁŠKOVÁ, Karolína. Centrálna knižnica Oodi. In *ASB*, 2020, roč. 27, č. 212, s. 35.

⁵ <https://www.oodihelsinki.fi/en/services-and-facilities/services/>

⁶ <https://www.oodihelsinki.fi/en/services-and-facilities/services/>

⁷ <https://www.oodihelsinki.fi/en/services-and-facilities/services/>

⁸ BALÁŠKOVÁ, Karolína. Centrálna knižnica Oodi. In *ASB*, 2020, roč. 27, č. 212, s. 35.

⁹ <https://www.oodihelsinki.fi/en/services-and-facilities/services/>